

Program for Kristiansand Venstre 2015 – 2019

Førsteutkast

Dette dokumentet er førsteutkast til program for Kristiansand Venstre for perioden 2015 til 2019. Komiteen har hatt 13 møter, og gjennomført høringer med en rekke aktører.

Frist for innsending av endrings-, tilleggs-, og strykningsforslag settes til 1. mars 2015. Programkomiteen håper vi får inn mange forslag, både til justering av det vi selv har foreslått og til ny spennende politikk.

Se nettsidene for mer informasjon, og skjema for innsending av forslag.

Programkomiteens medlemmer har vært:

Eva Kvelland (leder)

Jan Edvard Næss Jerstad

Cecilie Nissen

Gisle Monsen Vonen

Knut Owing

1 **ET LIBERALT OG GRØNT KRISTIANSAND**

2

3 Venstre er et sosialliberalt parti. Vi vil skape et samfunn der den enkelte har frihet til å
4 forme sitt eget liv, samtidig som vi tar ansvar for hverandre og miljøet.

5

6 Liberal politikk tar utgangspunkt i det enkelte mennesket. Det gode liv skapes av frie
7 mennesker som tar egne valg og som får mulighet til å bruke sine evner til beste for seg
8 og samfunnet. En liberal stat må sikre frihet for alle, uten å frata den enkelte ansvar. De
9 som trenger samfunnets hjelp til å leve et verdig liv, skal få det.

10

11 Liberal politikk er optimistisk. Et godt samfunn er bygd på kunnskap, en åpen og
12 tolerant kultur, sosial trygghet og offensive, miljøvennlige løsninger.

13

14 Venstre vil gjøre Kristiansand til Norges mest miljøvennlige by. Vi skal skape et
15 nullutslippssamfunn gjennom et miljøvennlig transportsystem, en langsiktig og helhetlig
16 byutvikling, sikring av grønne områder og varig vern av Skagerak mot oljeleting. Det
17 skal være enkelt å ta grønne valg i Kristiansand.

18

19 Kristiansand skal være mulighetenes og talentenes by. Barn i Kristiansand skal ha
20 barnehager og skoler der de gis mulighet til å ta ut sitt eget potensial. Det skal være et
21 mål å utjevne forskjeller og gi alle som vokser opp like muligheter og et trygt
22 oppvekstmiljø. Venstre vil satse på frivillighet, idrett, kultur og folkehelse, og skape
23 arenaer der hver enkelt får utvikle og dyrke sine evner.

24

25 Venstre vil utvikle en nær og levende by. Vi vil øke boligbyggingen langs kollektivaksen,
26 systematisk oppruste lokale torg og møteplasser, og sette inn særskilte tiltak i de deler
27 av byen som trenger det mest. Kristiansand skal være en trygg by med et solid og variert
28 helse- og omsorgstilbud. Sosiale utfordringer må møtes med sosiale tiltak, ikke forbud.

29

30 Kristiansand skal være en åpen og raus by der mangfold sees på som en ressurs, og hvor
31 ingen skal diskrimineres på grunn av kjønn, etnisitet, tro, seksuell orientering,
32 funksjonsevne eller alder.

33

1 **OPPVEKST**

2

3 I et sosialliberalt samfunn må mangfold og ulikhet kombineres med et felles grunnlag.
4 Det betyr at den offentlige skolen er det viktigste fundamentet i Venstres
5 oppvekstpolitikk. Barnehager og skoler er først og fremst til for barnets skyld. Barn har
6 ulike forutsetninger, evner og potensiale. Derfor må de heller ikke behandles likt, men
7 gis lik mulighet til å ta ut eget potensiale og evner. Det fordrer at barnehager, skoler og
8 lærere gis frihet og tillit til å gi alle barn det tilbudet de trenger.

9

10 De ansatte er skolene og barnehagenes viktigste ressurs, og vi må ha tillit til den
11 kompetansen de besitter. Det betyr at vi skal begrense den politiske styringen,
12 kontrollen og rapporteringen, og sørge for at pedagogressursene får den nødvendige
13 plassen og friheten. Politikernes oppgave er å prioritere nok ressurser, og la lærere og
14 skole- og barnehageledelse styre innholdet mest mulig selv.

15

16

17

18

Dette er tre viktige saker for Venstre:

19

20

1. Videreføre intensjonen i FLiK-prosjektet

21

22

23

24

25

21 Mye er bra i kristiansandskolen og -barnehagen. Vi har full barnehagedekning, scorer
22 bra på trivsel og et forskningsbasert fellesprosjekt (FLiK) som alle enheter er en del av.
23 Målene i FLiK-prosjektet er mindre spesialundervisning, mindre mobbing og bedre
24 faglige resultater. Det må ligge til grunn også etter at prosjektperioden utløper.

26

2. Gratis kjernetid for lavinntektsfamilier i barnehagen

27

28

29

30

31

32

27 Mange barn tilhører familier med lav inntekt, og andelen er særlig høy i familier med
28 innvandrerbakgrunn. Vi vet også at barn av foreldre med lav utdanning og inntekt har
29 mest utbytte av å gå i barnehage, og at andelen barn i barnehage er lavest i familier med
30 innvandrerbakgrunn. Derfor bør vi innføre en ordning med gratis kjernetid i
31 barnehagen for barn fra 3 – 5 år i lavinntektsfamilier.

33

3. Styrke det lokale barnevernet

34

35

36

37

38

39

40

34 Kristiansand har et barnevernfaglig miljø som er stort nok til å ivareta hele feltet og
35 unngå at barn lider under dårlig samarbeidsforhold mellom stat og kommune.
36 Kommunen bør derfor ta over hele det offentlige ansvaret for barns oppvekstvilkår,
37 inkludert de oppgavene det statlige barnevernet har i dag. Barnevernet må sikres
38 tilstrekkelige ressurser.

41

42

1 **Venstre vil også:**

2

3 *Skole:*

- 4 • Øke potten til etter- og videreutdanning i skolen
- 5 • Fjerne unødvendig sentralstyring, kartlegging og rapportering
- 6 • Styrke støttefunksjonen ved skolene, blant annet sosiallærerstillingen, slik at
- 7 lærerne får mer tid til å være pedagoger
- 8 • Styrke skolehelsetjenesten, blant annet ved å øke helsesøsters tilstedeværelse i
- 9 skolen
- 10 • Sikre at skolehelsetjenesten har tilstrekkelig spesialistkompetanse på psykisk
- 11 helse
- 12 • Forbedre koordineringen mellom barnevern, skolehelsetjeneste og
- 13 skole/barnehage rundt det enkelte barn, for raskere å fange opp de med
- 14 utfordringer
- 15 • Sørge for at alle rektorer i kristiansandskolen har formell skolelederkompetanse
- 16 • Gi flere ungdomsskoleelever mulighet til å ta fag på videregående nivå
- 17 • Innføre inntektsdifferensierte priser i SFO
- 18 • Sikre en god svømmeundervisning
- 19 • Ikke tillate kameraovervåking av elever i skoletiden, eller generelle søk med
- 20 narkotikahund
- 21 • Prioritere ressurser til å innhente etterslepet på vedlikehold av skolene
- 22 • Endringer i skolestrukturen skal kun skje etter en helhetlig vurdering av behovet
- 23 i bydelene og kommunen

24

25 *Barnehage:*

- 26 • Innføre en egen pott for etter- og videreutdanning for ansatte i barnehagene
- 27 • Jobbe med å få ned langtidssykefraværet blant de ansatte i barnehagene
- 28 • Innfase løpende opptak til barnehagene
- 29 • Utrede en kommunal bemanningsnorm for pedagoger i barnehagene
- 30 • Innføre søskenrabatt på tvers av barnehage og SFO

31

32 *Oppvekst:*

33

- 34 • Avvikle den kommunale kontantstøtten
- 35 • Sikre barnevernet nok bemanning, kompetanse og ressurser til å gi barn og
- 36 familier nødvendig støtte og hjelp, uten lang ventetid
- 37 • Fortsette å styrke Familiens hus som kompetansemiljø
- 38 • Jobbe aktivt mot mobbing, både i skole og barnehage

1 MILJØ

2

3 Et grunnleggende liberalt prinsipp er å leve slik at det ikke går ut over fremtidige
4 generasjoners mulighet for gode livsvilkår. Kristiansand er et flott sted å leve og bo.
5 Grønne områder strekker seg inn i sentrale deler av byen og en unik skjærgård gir store
6 muligheter til flotte naturopplevelser. De fysiske omgivelsene er viktige rammer for våre
7 liv, og gode estetiske løsninger i det offentlige rom bidrar til økt trivsel.

8

9 Klimautslippene er vår tids største utfordring, og som et av verdens rikeste land har
10 Norge et særlig stort ansvar. Å redusere lokale utslipp er fremtidsrettet og riktig. I tillegg
11 til å ta globalt ansvar skaper vi en by med renere luft og bedre helse for borgerne.
12 Nye bolig- og næringsområder må bygges slik at det blir god kollektiv kommunikasjon
13 mellom områdene. Sykkeltransport må prioriteres høyt, og Sørlandet trenger bedre og
14 mer effektive løsninger for jernbane og buss, både mellom byene på Agder og til og fra
15 landsdelen.

16

17

18

19

Dette er tre viktige saker for Venstre:

20

21

1. Klimanøytral by innen 2040

22

Vi må redusere utslippene av klimagasser ved å iverksette en rekke ulike tiltak: Videre
23 utbygging av fjernvarme, energiøkonomisering, omlegging av transportmønsteret,
24 miljøvennlig byggeteknikk og god byplanlegging.

25

26

2. Økt kollektivsatsing

27

Framtidig trafikkvekst i kristiansandsregionen må skje gjennom en økning i andelen
28 mennesker som sykler, går eller reiser kollektivt, ikke gjennom privatbilisme. Det betyr
29 at vi trenger en betydelig styrking av buss- og togtilbudet i regionen.

30

31

3. Ny gang- og sykkelbro over Otra

32

Sykkel- og gangbro over Otra ved Tordenskiolds gate skal prioriteres som første del av
33 sykkелеkspressveien gjennom kommunen. Sykkeltraseer skal markeres røde der hvor
34 det ikke er mulig å skille dem fra motorisert ferdsel.

35

36

37

38

39

Venstre vil også:

40

41

Transport:

42

43

- Redusere prisen på månedskort for voksne
- Innføre en bysykkelordning

44

- 1 • Vurdere å omgjøre Lundsbroa til buss-, sykkel- og gangbro
- 2 • Videreføre og forsterke dagens rushtidsavgift, kombinert med flere bussavganger
- 3 i rushtiden
- 4 • Utrede muligheten for å differensiere prisene i bomringen etter utslipp
- 5 • Alle kommunale kjøretøy skal være utslippsfrie
- 6 • Utslippsfrie biler skal være et krav for å få drosjeløyve
- 7 • Stimulere til bildeling og båtdeling ved å legge til rette for parkeringsplasser og
- 8 båt plasser til formålet
- 9 • Stimulere til samkjøring ved å la biler med tre personer eller flere kjøre i
- 10 kollektivfeltet
- 11 • Arbeide for en sammenkobling av Vestfoldbanen og Sørlandsbanen fra
- 12 Brokelandsheia
- 13 • Utrede kystjernbane mellom Arendal og Mandal som en del av utviklingen av
- 14 Sørlandsbanen
- 15 • En kommende ytre ringvei rundt Kristiansand må legges utenfor sentrale
- 16 turområder
- 17 • Knytte nytt havneområde på Kongsgård/Vige sammen med jernbanenettet og
- 18 godsterminalen
- 19

20 *Naturvern:*

- 21
- 22 • Sikre truede plante- og dyrearter
- 23 • Føre en restriktiv politikk for dispensasjoner ved bygging i strandsonen
- 24 • Verne Skagerak mot petroleumsutvinning

25

26 *Byen:*

- 27
- 28 • Sikre og videreutvikle bynære grønne lunger, som Stener Heyerdalsparken og
- 29 Børsparken
- 30 • Utarbeide en plan for grønn utnyttelse av takene i Kvadraturen
- 31 • Bevare sentrale friluftsområder som Jegersberg, Baneheia og Bymarka
- 32 • Jobbe for opprettelsen av et regionalt investeringsfond for fornybar energi
- 33 • Sikre at alle kommunale og interkommunale enheter miljøsertifiseres
- 34 • Innføre en ordning for henting av grovavfall fra privathusholdninger
- 35 • Alle offentlige nybygg skal ha passivhusstandard eller bedre
- 36 • Stille krav om klimaregnskap og -sertifisering ved alle store reguleringsplaner
- 37 • Innføre reduksjon i havneavgifta for skip som kobler seg til landstrøm

1 BYUTVIKLING

2

3 Kristiansand er en storby i Norge, og et regionscenter for Sørlandet. En storby er et sted
4 der mennesker møtes og ideer blir til. I Kristiansand har vi et sterkt, variert og
5 kunnskapsorientert næringsliv, et rikt kunst- og kulturliv, landsdelens hovedsykehus, og
6 et universitet med høy kompetanse.

7

8 Disse miljøene må jobbe sammen for å bygge de arbeidsplassene vi skal leve av når
9 oljealderen tar slutt. Den prosessen må begynne nå, og Kristiansand kommune har en
10 viktig rolle i å legge til rette for dette. Venstre ønsker å føre en byutviklingspolitikk som
11 skal stimulere til kreativitet, innovasjon og trivsel. Det skal være enkelt å etablere seg
12 sentralt i Kristiansand, og vi må sørge for å ha et regelverk som ikke vanskeliggjør
13 oppstart av bedrifter og arbeidsplasser.

14

15

16

17 Dette er tre viktige saker for Venstre:

18

19 1. Prioritere myke trafikanter

20

21 Det er et problem at privatbilismen vokser i takt med klimautfordringene. Vi vil

22

23 Gateparkeringen må reduseres og flere gater må bli miljø- og gågater, samtidig som det

24

25 ikke er til hinder for handelsdrivende i sentrum.

26

27 2. Styrke kunnskapstriangelet

28

29 Knytte kunnskapstriangelet Universitetet i Agder, Sørlandet sykehus og Kvadraturen

30

31 tettere sammen. Blant annet gjennom å bygge ny gang- og sykkelbro over Otra, og

32

33 oppgradere traseen fra Dronningens gate via Østerveien til universitetet.

34

35

36

37

38 Venstre vil også:

39

- 40 • Vurdere muligheten for å innføre gratis parkering i kommunale parkeringshus i Kvadraturen på utvalgte tidspunkter

- 1 • Fjerne ordinær parkering på Odderøya for annet enn det som er nødvendig for
- 2 driften av virksomhetene, og samtidig åpne Kilden parkeringshus for gratis
- 3 parkering på søndager
- 4 • La det være billig å korttidsparkere og dyrt å langtidsparkere i sentrum
- 5 • Flytte parkeringsfordelene for elbiler fra gateparkering til parkeringshus
- 6 • Bygge gang- og sykkelbro over Otra fra Tordenskjolds gate
- 7 • Utrede gang-, sykkel- og bussbro over Otra mellom sykehuset og universitetet
- 8 • Sikre framdrift i byggingen av sykkelekspressveien
- 9 • Innføre maksimumskrav til parkeringsplasser ved reguleringsbestemmelser i
- 10 sentrum, i stedet for minimumskrav
- 11 • Legge til rette for bygging av flere boliger og kontorer i Kvadraturen, gjennom
- 12 fortetting
- 13 • Utvikle parker og byrom til naturlige oppholdsplasser i byen, blant annet
- 14 gjennom flere benker og aktiviteter for barn
- 15 • Utarbeide en takplan for Kvadraturen, blant annet for å se på muligheten for
- 16 takservering på biblioteksbygget
- 17 • Stille krav til kvaliteten på byrom og arkitektur ved utbygging i sentrum
- 18 • Bedre belysningen langs gang- og sykkelveier i kommunen
- 19
- 20

1 NÆRINGSLIVET

2

3 Et mangfoldig og nyskapende næringsliv er avgjørende for at vi skal kunne opprettholde
4 og utvikle velferdssamfunnet. Da er det nødvendig med gode rammevilkår for alle deler
5 av næringslivet, og særlig å støtte opp under konkurranseevnen til eksportretta næring i
6 landsdelen. Næringslivet på Sørlandet har høy teknologikompetanse, og kommunen må
7 legge til rette for at denne kan utnyttes i den grønne omstillingen som kommer i årene
8 fremover.

9

10 God næringspolitikk må ha fokus på varig bærekraft, og omstilling til klimavennlige
11 produksjonsmetoder for industrien. Det må legges til rette for flere kunnskapsbedrifter
12 gjennom å forsterke samhandlingsarenaene mellom utdanning, forskning og
13 innovasjonsmiljøene. Kommunen må legge til rette for dem som vil skape en
14 arbeidsplass for seg selv og flere gjennom både aktiv tilrettelegging, og fjerning av
15 unødvendige formalia og andre hindre.

16

17

18 **Dette er tre viktige saker for Venstre:**

19

20 **1. Langsiktige rammevilkår**

21 Næringslivet trenger god arealplanlegging og langsiktige rammevilkår.

22 Konkurransedyktige betingelser både beholder eksisterende og tiltrekker ny næring til
23 regionen.

24

25 **2. Stimulere innovasjon**

26 Det skal være enkelt og attraktivt å starte nye bedrifter i Kristiansand. Kommunen skal
27 sikre god tilrettelegging for innovasjons- og utviklingsmiljøer, og legge til rette for
28 arenaer der gründere og investorer kan møtes.

29

30 **3. Regional utvikling**

31 Kristiansand er landsdelens største kommune, og må aktivt ta på seg en regional
32 lederrolle. Det fordrer godt samarbeid med omkringliggende kommuner, og å jobbe
33 aktivt for landsdelens rammevilkår inn mot sentrale myndigheter.

34

35

36

37

38 **Venstre vil også:**

39

- 40 • Det skal til enhver tid være tilgjengelige arealer for utvidelse eller etablering av
- 41 næringsvirksomhet
- 42 • God veiledning og informasjon til nyetablerere
- 43 • Kommunale forskrifter må gjøres smidigere ved å forenkle og fjerne unødvendige
- 44 skjemaer og rapportering

- 1 • Redusere den kommunale saksbehandlingstiden der det er hensiktsmessig
- 2 • Etablere ett kontaktpunkt for næringslivet mot kommunen
- 3 • Øke inntaket av lærlinger i kommunale enheter
- 4 • Bruke kommunens rolle som innkjøper bevisst, særlig for å stille krav om
- 5 klimavennlige løsninger og bruk av lærlinger hos leverandørene
- 6 • Tiltrekke og beholde kompetanse, blant annet med nettsider og andre tiltak
- 7 spesielt rettet mot tilflyttere
- 8 • Støtte eksisterende kompetansemiljøer og næringsklynger
- 9 • Bruke offentlig - privat samarbeid (OPS) der er hensiktsmessig
- 10 • Sikre fortsatt drift av en internasjonal skole
- 11 • Styrke samarbeidet med innvandremiljøene for å inkludere flere i arbeidslivet
- 12 • Profilere kristiansandsregionen internasjonalt som en attraktiv næringsregion
- 13 • Styrke kommunens internasjonale samarbeid
- 14 • Utvide kommunens deltagelse i EU-prosjekter knyttet til innovasjon og
- 15 entreprenørskap, særlig knyttet til prosjekter for bærekraftig og grønn vekst
- 16 • Samarbeide med næringsliv og akademiske institusjoner for å tilrettelegge for
- 17 nyskaping
- 18 • KNAS og andre kommunalt eide selskaper skal jobbe for samme målsetninger
- 19 som kommunen
- 20 • Gjøre Kristiansand til en foregangskommune for deling av offentlige data
- 21 • Jobbe for fortgang i planene om ny vei til Kjevik
- 22 • Arbeide for høyhastighetsbane til Oslo og senere Stavanger, samt sammenkobling
- 23 av Vestfoldbanen og Sørlandsbanen
- 24

1 **HELSE**

2

3 Alle som får hjelp eller støtte fra det offentlige må behandles som selvstendige individer,
4 med en like selvfølgelig rett til å ta egne valg. Retten til å bestemme over egen hverdag
5 gjelder uavhengig av alder, og eldre som ønsker å bo hjemme med enkel hjelp, skal ha
6 mulighet til det. Mange eldre har god helse og kan leve et langt og aktivt liv. De er en
7 ressurs, og må gis mulighet til å bruke sine evner i ulike roller i samfunnet. Samtidig må
8 alle få nødvendig pleie og omsorg når de trenger det, og for de som har behov for
9 sykehjem skal de være trygg på at de får god hjelp og verdig omsorg.

10

11 Byens rusavhengige skal bli møtt med verdighet og tiltak som passer for situasjonen
12 hver enkelt er i. Venstre vil prioritere tiltak som gir rusavhengige verdighet og som
13 redder liv.

14

15

16 **Dette er tre viktige saker for Venstre:**

17

18 **1. Akutt plasser i eldreomsorgen**

19 Det må etableres flere akutt plasser ved kommunens omsorgsinstitusjoner. Slike plasser
20 skal kunne tildeles umiddelbart ved behov.

21

22 **2. Etablere «psykebil»-tjeneste**

23 Jobbe for etablering av en psykiatrisk ambulanse i Kristiansand, som skal sørge for at
24 psykisk syke får tilbud om transport til behandling som er preget av respekt, likeverd og
25 faglighet.

26

27 **3. Differensierte boligløsninger**

28 Kommunen må tilby differensierte boligløsninger for rusmisbrukere, for eksempel
29 boliger med ulik oppfølging og botilbud som ikke krever rusfrihet.

30

31

32

33

34 **Venstre vil også:**

35

36 *Helsetjenester*

37

- 38 • Øke legedekningen ved omsorgssentrene
- 39 • Tilrettelegge for bruk av alternative turnusordninger, i samarbeid med de ansatte
- 40 • Sikre tilstrekkelig bemanning av ansatte med kompetanse innen psykisk helse i
- 41 omsorgstjenestene
- 42 • Samarbeide med frivillige organisasjoner om etablering av selvhjelpsgrupper og
- 43 andre støttetiltak

- 1 • Sørge for at alle som av helsemessige grunner trenger bolig med tilsyn, får tilbud
2 om det

3
4 *Rusomsorg:*

- 5
6 • Rusbehandlingstilbudet må sikres høy og lik kvalitet, enten det tilbys av det
7 offentlige, private aktører eller frivillige organisasjoner
8 • De som ønsker et tilbud om rusfri behandling bør få dette senest 24 timer etter
9 avrusning
10 • Rusmisbrukere skal ha en fast kontaktperson i kommunen, som er koordinator
11 og veiviser for de behov vedkommende har
12 • Sikre at det deles ut nok og riktig brukerutstyr for å hindre smittefare og
13 overdose
14 • Øke brukermedvirkningen. Rusmisbrukere kjenner sine liv best, og bør lyttes til i
15 alle saker som omhandler dem
16 • Søke om å bli prøvekommune for å få heroinassistert behandling inn i LAR-
17 tilbudet
18 • Rusmisbrukere som ikke er til behandling, må tilbys annen skadebegrensende
19 kunnskap, slik at de kan leve verdige og trygge liv som mulig
20 • Sørge for at det finnes gode omsorgstilbud for eldre rusavhengige
21 • Gi gratis fastlege til rusmisbrukere

1 LEVEKÅR

2

3 Barn skal ikke oppleve fattigdom, og det viktigste vi kan gjøre er å sikre god helse,
4 utdanning, gode boforhold og arbeid til foreldrene. Det betyr at vi både må og kan gjøre
5 mye lokalt. Et viktig bidrag er å øke sosialhjelpssatsene til barnefamiliene, og å sørge for
6 at alle barn gis mulighet til å delta på fritidsaktiviteter på lik linje.

7

8 Mange mennesker sliter med psykiske problemer i kortere eller lengre perioder. De har
9 ulike behov for hjelp, og hjelpetilbudet må organiseres deretter. Frivillige institusjoner
10 er en ressurs som kommunen må bruke i arbeidet med å gjøre hverdagen lettere for de
11 som trenger sosial kontakt, støtte og oppfølging.

12

13 Mange av folkehelseutfordringene kan møtes gjennom forebyggende og
14 helsefremmende arbeid. Jevnlig fysisk aktivitet gir en rekke helseeffekter og reduserer
15 risikoen for psykiske og fysiske lidelser. Det er derfor viktig å legge til rette for at flere
16 beveger seg mer, og spesielt viktig er det med lavterskeltilbud som kan redusere antall
17 inaktive.

18

19

20

21 **Dette er tre viktige saker for Venstre:**

22

23 **1. Barn og fattigdom**

24 Barn skal ikke oppleve fattigdom, og kommunen har et stort ansvar. Vi må øke innsatsen
25 for å løfte barn ut av fattigdom, og utarbeide en egen handlingsplan.

26

27 **2. Kompetansemiljøet Familiens hus**

28 Familiens hus er kommunens viktigste samling og koordinering av kompetanse og
29 innsats mot familier, barn og voksne som trenger hjelp fra det offentlige. Vi må fortsette
30 å styrke Familiens hus, som blant annet rommer barnevern, familiesenteret og
31 helsestasjon.

32

33 **3. Folkehelse i turløypene**

34 Kommunen skal legge til rette for lavterskeltilbud som gir innbyggerne mulighet til et
35 aktivt liv. Det er viktig å sørge for utbedring og etablering av turløyper i kommunen,
36 blant annet rundt Sukkevann.

37

38

39

40

41

42

43

1 **Venstre vil også:**

2

3 *Levekår:*

4

5 • At barnefamilier som mottar sosialhjelp over tid skal ha en disponibel inntekt
6 tilsvarende Statens Institutt for Forbruksforskning (SIFO) sine satser for
7 livsopphold

8 • At NAV og andre offentlige kontorer bør ha langåpent minst én dag i uken, for å
9 øke tilgjengeligheten for borgerne

10 • Jobbe for at eldre som ønsker det kan fortsette i jobben også etter pensjonsalder

11 • Tilrettelegge for ulike bofelleskap og selveierløsninger tilpasset eldre

12 • Innføre tilbud om forebyggende hjemmebesøk til alle innbyggere som ønsker det
13 ved en gitt alder, for å komme tidlig inn med dialog og tilbud

14 • Sikre barnevernet bemanning, kompetanse og ressurser nok til å gi barn og
15 familier nødvendig støtte og hjelp, uten lang ventetid.

16 • Sikre et tilfredsstillende overnattings- og sanitært tilbud for tiggere, på lik linje
17 med andre bostedsløse, gjerne i samarbeid med frivillige organisasjoner

18 • Papirløse innvandrere skal sikres grunnleggende og nødvendig helsehjelp

19

20 *Folkehelse:*

21

22 • Opplæring om psykisk helse må inn i grunnskolen

23 • Øke kompetansen på psykisk helse blant ansatte i skoler og barnehager

24 • God tilgang på informasjon om hva som finnes av lavterskeltilbud

25 • Legge til rette for urbant friluftsliv i bynære områder

26 • Gjennomgående sykkelstier i kommunen

27 • Nærmiljøanlegg, aktivitetslokaler og sosiale møteplasser der folk bor

28 • Gjennomgående kyststi i kommunen

29 • Arbeide for at Aquarama skal kunne benyttes også utelukkende som svømmehall
30 til en rimeligere pris enn badelandprisen

31

1 KUNST OG KULTUR

2
3 Kristiansand har særlig et ansvar for å være en kulturell drivkraft på Agder, fordi vi har
4 flere regionale institusjoner i byen. Byen har et kulturliv i utvikling, både i innhold og
5 bredde. Fra å være en by der det skjedde lite, er det i dag et høyt kulturelt aktivitetsnivå.
6 Dette er et resultat av årelang innsats fra mange aktører. Summen av det har gjort byen
7 til et sted for innovasjon og nyskaping, og vi sitter på mye kompetanse. Venstre satser
8 på kultur som et av de viktigste virkemiddelene for å gjøre Kristiansand til en enda mer
9 attraktiv by, der trivsel, opplevelser og livskvalitet står i sentrum.

10
11 Kommunens oppgave er å legge til rette for aktiviteter og å være en profesjonell
12 samarbeidspartner. Vår politikk skal favne både de profesjonelle og de frivillige
13 aktørene, og gi kulturen høyere prioritet og større handlingsrom.

14 Dette er tre viktige saker for Venstre:

15 1. Styrke kompetansesentrene

16 Kompetansesentre som Sørf, Agder Kunstsenter, Sørnorsk Filmsenter og Norsk
17 Forfattersentrum Sørlandet gir næring til kulturlivet og bidrar til utvikling,
18 profesjonalisering og internasjonalisering. Slike nøkkelinstitusjoner må gis stabilitet og
19 forutsigbarhet i årene som kommer.

20 2. Kulturskolen

21 Venstre vil styrke kulturskolen slik at alle barn og unge som ønsker det får plass, og til
22 en overkommelig pris, samtidig som vi våger å satse på talentene. Kristiansand har
23 behov for en ny kulturskole hvor alt samles under ett tak. Samtidig har vi behov for å
24 utrede muligheten for å la private tilbud supplere det offentlige.

25 3. Satse på biblioteket

26 Venstre vil styrke bevilgningene til både oppgradering av biblioteksbygget og innkjøp av
27 bøker og annet materiale. Det bør vurderes å legge til rette for en kulturkafé på taket av
28 biblioteket som i tillegg til å være et møtested kan benyttes til litterære og
29 samfunnsaktuelle arrangementer i samarbeid med kunsthallen.

30 Venstre vil også:

- 31 • Øke støtten til lokale arrangementer og festivaler
- 32 • Opprette en kunstplan
- 33 • Ikke rive Agder teater

- 1 • Prioritere profesjonelle ved utleie av lokaler på Odderøya
- 2 • Realisere utvikling av museumskvartalet. Kvartalet rundt Sørlandets
- 3 kunstmuseum utvikles og knyttes sammen med biblioteket
- 4 • Fylle kulturaksen mellom Kilden og Sørlandets kunstmuseum med innhold
- 5 • Etablere en enkel arrangørstøtteordning med løpende frister
- 6 • Utarbeide en felles plattform for markedsføring av kulturarrangementer
- 7 • Anmode Cultiva om å vurdere dagens strategi, slik at den i større grad oppfyller
- 8 stiftelsens formål
- 9 • Mer kunst i byrommet
- 10 • Utarbeide en handlingsplan for gatekunst
- 11 • Anmode Kilden om å tilby sin kompetanse og ressurser til andre
- 12 kulturarrangementer om sommeren
- 13 • Legge til rette for tettere kontakt mellom universitetet og byens
- 14 kulturinstitusjoner
- 15 • Biblioteket må forsterke sin satsing på internasjonalisering både som
- 16 multikulturell møteplass og gjennom innkjøp av bøker og annet materiale
- 17 • Vurdere å etablere bibliotekfilial på østsiden av byen
- 18 • Støtte utviklingen av et regionalt kompetansesenter for talenter
- 19 • Bidra til at minoritetsungdom i større grad involveres i kulturlivet
- 20 • Sikre frivillige organisasjoner stabile og gode driftsvilkår

1 DEMOKRATI OG MANGFOLD

2

3 Demokratiske rettigheter er og skal være grunnleggende for alle kommunens
4 innbyggere. Alle mennesker har rett til og krav på privatliv. Venstre vil motarbeide alle
5 former for diskriminering. Borgerne skal ikke overvåkes eller kartlegges uten å ha gitt
6 samtykke eller det foreligger konkret mistanke om en straffbar handling. Økt
7 digitalisering skal ikke gå på bekostning av personvernet, og Kristiansand kommune
8 skal være ledende på muligheter for innsyn i kommunale prosesser.

9

10 Kristiansand er en mangfoldig by, med en stor andel innbyggere med
11 innvandrerbakgrunn. Mangfoldet gir både muligheter og utfordringer, der begge deler
12 krever en helhetlig integreringspolitikk. De fleste innvandrere blir godt inkludert og
13 integrert, men likevel står altfor mange utenfor viktige deler av fellesskapet og utsettes
14 for diskriminering. Integrering er et gjensidig ansvar, som krever respekt og stiller krav
15 til begge parter. Kristiansand skal være en flerkulturell og liberal by, som ikke akseptere
16 intoleranse eller undertrykking. De viktigste arenaene for integrering er barnehage,
17 skole og arbeid.

18

19

20 **Venstre vil:**

21

22 *Demokrati:*

23

- 24 • At Kristiansand skal søke om å få stemmerett for 16-åringer ved kommunevalg
- 25 • Beskytte prinsippet om hemmelige valg og derfor gå imot e-valg
- 26 • Begrense kameraovervåking ved å skjerpe kravene til når det er nødvendig
- 27 • Kameraovervåking alltid skal skiltes og eventuelle opptak slettes etter kort tid
- 28 • Ikke tillate kameraovervåking av elever i skoletiden eller generelle søk med
- 29 narkotikahund
- 30 • Styrke arbeidet mot diskriminering, ekstremisme og hatkriminalitet i samarbeid
- 31 med blant annet politiet, skolene og frivillig sektor
- 32 • Stille krav om at personvern hensyn blir ivaretatt i forbindelse med innføring av
- 33 velferdsteknologi og ulike former for trygghets- og sikkerhetsløsninger
- 34 • Sikre at kommunens journaler er åpne og søkbare
- 35 • Sikre arenaer for reell innflytelse for barn og unge uten stemmerett
- 36 • Kommunalt ansatte har yringsfrihet lik alle andre innbyggere, og skal ikke
- 37 ilegges munnkurv med mindre taushetsplikten krever det
- 38 • Folkevalgte skal ikke ilegges taushetsplikt annet enn der det er fastsatt ved lov
- 39 • Møter i politisk valgte organer skal være åpne med mindre annet er fastsatt ved
- 40 lov

- 1 • Utvikle systemer som gjør at publikum får bedre muligheter til å følge den
2 kommunale saksbehandlingen, blant annet gjennom TV-overføring fra
3 bystyremøtene
4 • Gjøre Kristiansand til en foregangskommune for deling av offentlige data
5
6

7 *Mangfold:*
8

- 9 • Arbeide for økt deltakelse i barselgrupper for kvinner med minoritetsbakgrunn
10 • Sørge for at barnehager med høy andel fremmedspråklige barn har relevant
11 kompetanse på språkutvikling hos flerspråklige.
12 • Respektere det religiøse og kulturelle mangfoldet i barnehager og skoler,
13 samtidig som det ikke skal hindre barns deltakelse i undervisningen
14 • Få flere kvinner med innvandrerbakgrunn i arbeid, blant annet gjennom
15 mentorordninger, språkopplæring og aktiv rekruttering
16 • Støtte frivillige organisasjoner og andre som skaper møteplasser mellom
17 mennesker med ulik etnisk og religiøs bakgrunn
18 • Styrke biblioteket og skolebibliotekene som integreringsarena
19 • Jobbe for at flere innvandrerbarn skal gå i barnehagen
20 • Avvikle den kommunale kontantstøtten, for å stimulere til at flere kvinner med
21 innvandrerbakgrunn kommer ut i arbeid, og barn i barnehage
22 • Bosette minst det antall flyktninger staten ber oss om
23 • Skolen skal ikke drive forkynnelse, og julegudstjenester bør legges utenfor
24 skoletiden og ikke som en del av den formelle skoleavslutningen
25 • Sikre universell utforming av det offentlige rom